

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΒΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΗΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκειμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας — Ἐγκύκλιος ἀρ. 30, ἀπὸ 11 Ἀπριλίου 1932 —
ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα τῆς Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαίδευσως.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ἘΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ δραχμαὶ 100. Ἐξέ-
μνην δραχ. 55. Τρίμηνι δραχ. 30.

ἘΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ φράγκα γαλλικὰ 60,
ἔξμηνι 35 καὶ τρίμηνι 20.

ἈΜΕΡΙΚΗΣ: Ἐτησίᾳ δολλάρια 4, ἔξμηνι 2
καὶ τρίμηνι 1.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΑΡΥΘΗ ΤΩ. 1879

ΙΔΙΩΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου; ἄλλ' αἱ συνδρο-
μαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδέμητου μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὅδος Ἐθροπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βασιλικεῖον.

Περίοδος Β'. — Τόμος 39ος

Ἀθήναι 13 Αὐγούστου 1932

Ἔτος 54ον. — Ἀριθ. 37

ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟ ΚΑΙ ΖΗΤΙΑΝΟΠΟΥΛΟ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ MARK TWAIN

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Σ' αὐτὸ τὸ διάστημα εἶχε μαζευ-
τεῖ γύρω τους ἕνα σωρὸ κόσμος ποὺ
ζήναζε καὶ ἀπειλοῦσε τὸν μικρὸ.
Ἐνας μάλιστα σιδηρουργός, γεμάτος
μουτζούρες, μὲ τὴν δερμάτινη ποδιὰ
ζωσμένη στὴ μέση του καὶ τὰ μανί-
κια ἀνασηκωμένα πάνω ἔπὸ τοὺς
ἀγκῶνες, ἦταν ἔτοιμος νὰ ἀρπάξῃ τὸ
παιδί ἀπὸ τοὺς ὤμους καὶ τὸ φοβέ-
ριζε πὼς θὰ τὸ πῆγαινε στὸ σιδερά-
δικό του γιὰ νὰ τοῦ γράψῃ μ' ἀναμ-
μένο σίδερο τὴ λέξη «κλέφτης» ἐ-
πάνω στὸ μέτωπο, ὅταν ἔξαφνα δέ-
χτηκε ἕνα γερὸ χτύπημα στὸ χέρι
μὲ τὴν ἀνάποδη ἑνὸς πελώριου σπα-
θισθ. Τὴν ἴδια στιγμή παρουσιάστη-
κε καὶ ὁ κύριος τοῦ σπαθισθ καὶ
φώναξε:

— Ἐ, σεῖς, καλοὶ μου ἄνθρωποι,
οἱ φωνές καὶ οἱ θυμοὶ εἶναι περιττοί.
Αὐτὰ τὰ πράγματα κανονίζονται στὸ
δικαστήριον. Δὲν εἶναι σωστὸ νὰ κά-
νουμε ἑμεῖς τὸ δικαστή. Ἄφησε τὸ
παιδί, καλὴ μου γυναίκα.

Ὁ σιδηρουργός εἶδε μὲ τὴν πρῶ-
την ματιὰ πὼς ὁ παλληκαράς ποὺ μι-
λοῦσε ἔτσι ἦταν δυνατώτερός του.
Ἐτριψε τὸ χέρι του μουρμουρίζοντας
καὶ ἀπομακρύνθηκε. Οἱ ἄλλοι ἔμει-
ναν στὴ θέση τους καὶ σώπαιγαν στε-
νοχωρημένοι. Ὁ βασιλιάς ὅμως ἔτρε-
ξε πρὸς τὸν ἐλευθερωτὴ του καὶ τοῦ
φώναξε μὲ φωνὴ ποὺ ἔτρεμε ἀπὸ
χαρὰ καὶ συγκίνηση:

— Μ' ἔκανες νὰ σὲ περιμένω πο-
λὸν καιρὸ, μὰ τώρα ἔφτασες στὴν
κατάλληλη στιγμή, σὲρ Μίλς! Σκόρ-
πισε αὐτὸ τὸ σκυλολόγι!

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ'.

Τὸ βασιλόπουλο στὸ δικαστήριον

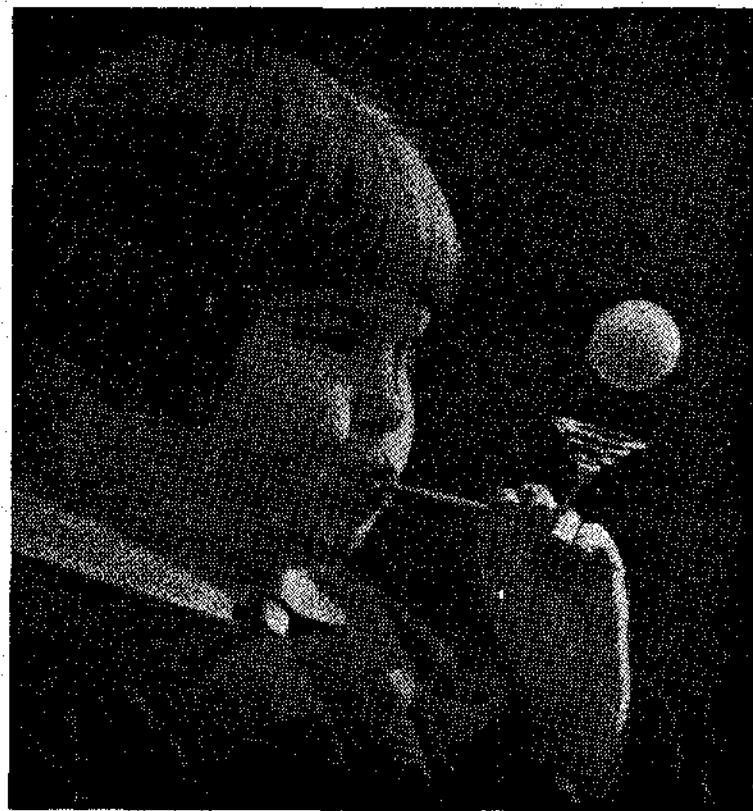
Ὁ Χένδον μὲλις κράτησε τὰ γέ-

λια του καὶ ψιθύρισε σ' αὐτὴ τοῦ
βασιλιά. — Σιγώτερα, σιγώτερα, Με-
γαλειότατε. Κράτα τὴ γλῶσσα σου,
κράτα τὴν καλά. Ἐχε ἐμπιστοσύνη
σὲ μένα κι' ὅλα θὰ διορθωθοῦν.

Ἦστερα εἶπε ἀπὸ μέσα του:

— Σὲρ Μίλς! Μὰ τὴν ἀλήθεια,
τὸν εἶχα ξεχάσει ὀλίγε αὐτὸ τὸν
τίτλο! Αὐτουνοῦ ὅμως τοῦ εἶναι ὅλες
αὐτές οἱ παλαβοῦδες καρφωμένες
στὸ μυαλό του καὶ δὲν τοῦ τίς ξε-
κολλᾷς μὲ κανένα τρόπο. Μὰ ὡστό-
σο τῶχω καλύτερο νὰ μ' ἔχη ἀνα-
κηρύξει ἱππότη αὐτὸς ὁ δόστυχος
μικρός στὴν φαντασία του, παρὰ νὰ
εἶμαι ἀληθινὸς κόντες σ' αὐτὸν τὸν
πρόστυχο καὶ κακὸν κόσμο.

ΕΙΚΟΝΕΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

Ὁ Μπέμπης εἶναι πολὺ εὐχαριστημένος μὲ τὸ παιχνίδι του.

Τη στιγμή εκείνη το πλήθος παραμέρισε για να περάσει ένας χωροφύλακας. Πλησίασε το βασιλιά και θέλησε να τον πιάσει από τον ώμο, αλλά ο Χένδον τον εμπόδισε:

— Στάσου, παλληκάρη μου, είπες. Δεν είναι ανάγκη να τον τραβήξεις με τη βία. Θα έρθει από μονάχος του. Αυτό στο έγγραφομ εγώ Πήγαινε μπροστά για να μας δείξεις το δρόμο κι' εμείς σ'ακολουθούμε, κατά βήμα.

Ο χωροφύλακας τράβηξε μπροστά μαζί με τη γυναίκα που κρατούσε το δέμα της στην αγκαλιά. Πίσω έρχονταν ο Μίλς με τον προστατευόμενό του και ακολουθούσε το φιλοπερίεργο πλήθος. Ο βασιλιάς στην αρχή ήθελε ν'αντισταθί, αλλά ο Χένδον τον ψιθύρισε στ'αυτί:

— Μεγαλειότητα, συλλογιστήτε ότι οι νόμοι είναι η υπέρτατη εκδήλωση της βασιλικής επιβολής. Πώς μπορεί ο ίδιος ο νομοθέτης να μην εννοήσει να υποταχθή σ'αυτούς, κι' από το άλλο μέρος να έχει την αξίωση να τους σέβονται οι υπήκοοί του; Δίχως άλλο, εδώ κάτι παράνομο έγινε, σ'αχετο αν εσείς δεν φταίτε. Όταν όμως αργότερα ο βασιλιάς ξαναποκτήσει το θρόνο του, θα είναι γι'αυτόν τιμητική ή σκέψη πώς ήταν φαινομενικά δεν ήταν παρά ένα παιδί του λαού, παραμέρισε το βασιλικό του αξίωμα για να υποταχθή στους νόμους σαν απλός πολίτης.

— Έχεις δικιο, είπες ο Έδουάρδος. Δεν έχω ανάγκη να μου πής τίποτε παραπάνω. Θα ιδής πώς ο βασιλιάς της Αγγλίας θα υποταχθή στους νόμους με την ίδια προθυμία που άπαιτεί να δείχνουν και οι υπήκοοί του.

Σ'αυτό το διάστημα έφτασαν στο δικαστήριο. Ο δικαστής εκάλεσε τη γυναίκα να δώσει κατάθεση, κι' εκείνη ωρκίστηκε ότι την κλοπή την είχε κάνει ο μικρός που τον έπιασε με τα κλοπιμαία στα χέρια. Κανένας άλλος δε βρισκόταν για να δώσει αντίθετη μαρτυρία, κι' έτσι ο βασιλιάς κατηγορήθηκε ως ένοχος. Άνοιχτηκε το δέμα και βρέθηκε πώς μέσα ήταν τυλιγμένο ένα παχουλό και όμορφουσιμμένο σφαγμένο γουρουνάκι. Στο θέμα αυτό το πρόσωπο του δικαστή σοβάρωσε μονομιάς, ενώ ο Χένδον χλώμιασε κι' ένοιωσε μια ανατριχίλα σ'έλο το κορμί του. Μόνο ο βασιλιάς έμεινε δλότελα αδιάφορος γιατί δεν ήξερε τί σήμαινε αυτό το πράγμα. Ο δικαστής έμεινε σιωπηλός λίγα λεπτά κι' ύστερα γύρισε και ρώτησε τη χωριάτισσα.

— Και πόσο λογαριάζεις την αξία του γουρουνιού σου, κυρά μου;

— Τρία σελίνια κι' οκτώ πέννες, κύρ δικαστή. Ούτε μιά πεντάρα λιγότερο.

Ο δικαστής εξάρωσε τα χείλια του στενωχωρημένος κι' ανακάθισε στην καρέκλα του. Ύστερα απ'αυτό δεν έμειναν πιά μέσα παρά ο δικαστής, οι κλητήρες, ο κατηγορούμενος, ή χωριάτισσα και ο Μίλς Χένδον. Ο Χένδον ήταν κατ'έκλειστο και χοντρές σταγόνες ιδρώτα έσταζαν από το μέτωπό του και κυλούσαν στα μάγουλά του. Ο δικαστής γύρισε ξανά στη γυναίκα και της είπες με πονετικό ύφος:

— Είναι ένα φτωχό κι' ανήξερο παιδί και μπορεί να το έσπρωξε ή πείνα γιατί ζούμε σε μιά εποχή πολύ κακή για τους φτωχούς. Κοίταξέ το: Δε φαίνεται να είναι κακό παιδί... Μά δταν πεινάει κανείς...

Καλή μου γυναίκα, το ξέρεις πώς όταν κλέψη κανείς ένα πράγμα που ή αξία του είναι μεγαλύτερη από δεκατρείς πέννες και μισή, σύμφωνα με το νόμο, ή ποινή του είναι ή κρεμάλα;

Ο μικρός βασιλιάς τινάχτηκε και τα μάτια του άνοιξαν όρθάνοιχτα απ'τον τρόμο, συγκρατήθηκε όμως και δεν είπες λέξη. Μά με τη γυναίκα δεν έγινε το ίδιο. Κατατρομαγμένη πετάχτηκε από τη θέση της και φώναξε τρέμοντας από αγωνία:

— Θεέ μου, Θεέ μου, τί έκανα! Για έλο τον κόσμο δε θάθελα να γίνω αίτια να κρεμαστή το καίμενο το παιδί. Γλυτώστε με απ'αυτό το κακό, κύρ δικαστή. Τι να κάνω; Πώς να το διορθώσω;

Ο δικαστής πήρε πάλι το επίσημό του ύφος και είπες ήρημα:

— Μπορείς να κατεδάσεις την αξία του, μιά και το ποσό που είπες δεν πέρασε ακόμη στο πρωτόκολλο.

— Για όνομα του Θεού! γράψτε το για οκτώ πέννες και μεγάλο τβνομά Του που δεν πήρα ένα τέτοιο κρέμα στο λαιμό μου.

Απ'τη χαρά του ο Μίλς Χένδον εξέλασε δλους τούς κανόνες της έθιμοτυπίας. Άρπαξε το βασιλιά στην αγκαλιά του κι' άρχισε να τον φιλάει και να τον σφίγγη επάνω του με τέτοια όρμη, που έκανε τη Μεγαλειότητά του να τ'αχάσει από έκπληξη και αγανάκτηση. Η γυναίκα χαϊρέτησε με σεβασμό το δικαστή και βγήκε από την αίσουσα κρατώντας το γουρουνάκι της και ο κλητήρας, που της άνοιξε την πόρτα, βγήκε μαζί της έξω στο στενό διάδρομο. Ο δικαστής έγραφε ακόμα το

πρωτόκολλο, μα ύστόσο ο φιλοπόπτος Χένδον ήθελε να μάθει για ποιό λόγο ο κλητήρας είχε ακολουθήσει τη γυναίκα. Άνοιξε λοιπόν άθόρυβα την πόρτα και άκουσε τον επόμενο διάλογο:

— Καλοθρεμμένο είναι το γουρουνάκι σου, κυρά, και ψημμένο θα είναι σα λουκούμι. Θέλω να το αγοράσω. Νά, πάρε οκτώ πέννες.

— Άει στο καλό με τις οκτώ σου πέννες. Δεν το πουλάω το γουρουνάκι. Μου κοστίζει έμένα της ίδιας τρία σελίνια κι' οκτώ πέννες, ούτε ένα δλεπτο λιγότερο.

— Καλέ τί μ'αξ λές; Έβαλες όρκο στο ιερό Έθωγγέλιο πώς το γουρουνάκι σου κοστίζει οκτώ πέννες, και τώρα μου λές πώς κοστίζει παραπάνω; Έδωσες λοιπόν ψεύτικο όρκο; Έλα πάμε πίσω στον έξοχώτατο κύρ δικαστή για να δώσης λόγο γι'αυτό που έκανες. Στην κρεμάλα θα πάς, να το ξέρης!

— Σώπα, σώπα, καυμέμε. Δός μου τις οκτώ πέννες και πάρε το γουρουνάκι. Πάψε πιά να φωνάζης.

Η γυναίκα έφυγε κλαίγοντας. Ο Χένδον εκκλειςε την πόρτα και γύρισε πίσω στη θέση του. Ο κλητήρας αφού έφύλαξε πρώτα το γουρουνάκι σε μιά σίγουρη μεριά, μπήκε πάλι μέσα. Ο δικαστής εξακολούθησε να γράφη λίγα λεπτά ακόμη. Ύστερα έδωσε μερικάς συμβουλές στο βασιλιά με πατρικό και σοβαρό ύφος και του έδηλωσε πώς τον καταδικάζει σε δέκα ήμερών φυλάκιση στις δημόσιες φυλακές και σε δημόσια μαστίγωση. Ο βασιλιάς είχε μείνει μ'άνοιχτό το στόμα από την έκπληξη, και ήταν έτοιμος να πη στον εσπλαχνικό δικαστή πώς μόλις ανέβαινε στο θρόνο του θα πρόσταζε εύθους να του κόψουν το κεφάλι. Μά τα μάτια του συνάντησαν ένα αυστηρό βλέμμα του Χένδον και αναγκάστηκε να καταπιή τα λόγια που έτοιμαζόταν να ξεστομίσει. Ο Χένδον έπιασε το χεράκι του προστατευόμενου του, έκανε μιά βαθειά ύπόκλιση στο δικαστή και ακολουθήσε τον κλητήρα που θα τους ώδηγούσε στις φυλακές.

Όταν όμως βγήκαν στο δρόμο, ο άγανακτισμένος βασιλιάς τράβηξε απότομα το χέρι του από το χέρι του φίλου του και φώναξε θυμωμένα:

— Νομίζεις πώς θα με π'αξ ζωντανό στις φυλακές που βάζουν τους κοινούς λωποδύτες!

Ο Χένδον έσυχψε στ'αυτί του βασιλιά και του είπες αποφασιστικά:

— Έχεις εμπιστοσύνη σε μένα; Σώπαινε και μη χειροτεραύεις τη θέ-

ΘΗΡΙΟΤΡΟΦΕΙΟ ΧΑΡΡΥ ΚΟΜΠΛΕΝ

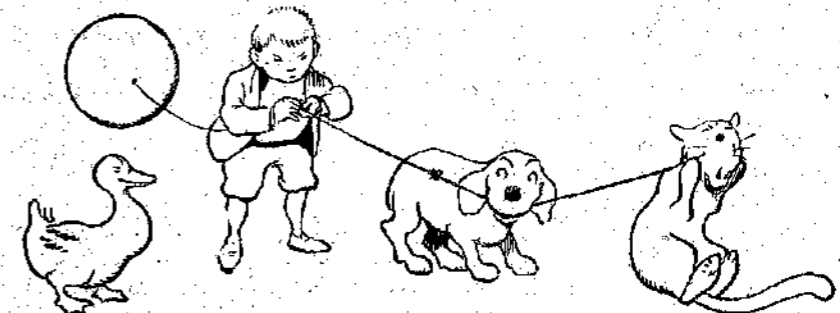
[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

ΚΕ.

«Ω, ναι! Οι προπότείσεις της Κιτρινούλας δεν είχαν τελειώσει, και τώρα την περίμενε ή φοβερότερη.

Γιατί δεν πέρασε πολλή ώρα από τη στιγμή που ξύπνησε, και βλέπει νάσχεται κατά πάνω της ένα σκυλί, που δεν έδειχνε καθόλου φιλικές διαθέσεις.

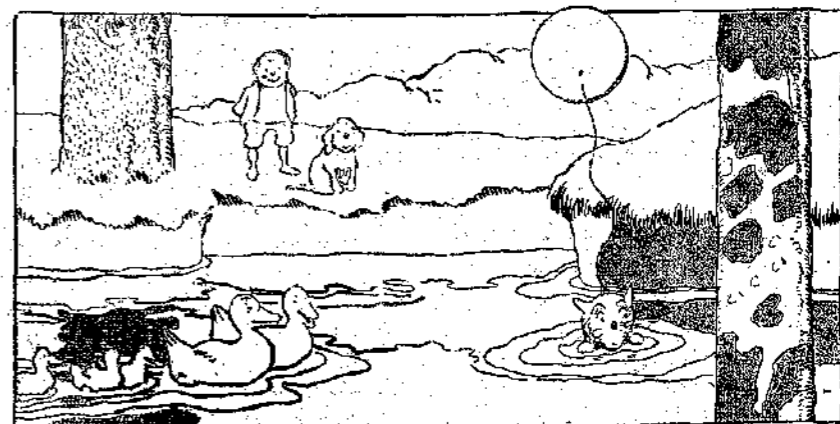
Αυτό δα το ξέρουμε. Σπάνια οι σκύλοι κι' οι γάτες γίνονται φίλοι. Άπό φυσικό τους είναι άσπονδοι εχθροί, και γι'αυτό, όταν δυό άνθρωποι δε ζουν μονοιάσμενοι παρά γονιάζουν μεταξύ τους και τσακώνονται, λέμε: «Τ'α πάνε σαν το σκύλο με τη γάτα».

Αυτό τ'όσορε καλά κι' ή Κιτρινούλα. Και μόλις είδες το σκυλί, τ'όβαλε στα πόδια για να γλυτώση.

Και θα γλυτώνει, γιατί οι γάτες, σε τέτοιες επικίνδυνες στιγμές, τρέχουν πιο γρήγορα από τους σκύλους. Άλλα μην ξεχνάτε το μακρύ σκονί που κρεμόταν από το λαιμό της. Αυτό την έφαγε. Γιατί το σκυλί, αν δεν έφτασε την ίδια την Κιτρινούλα, έφτασε όμως το σκονί που σερόνταν από πίσω της. Τόβιασε με τα δόντια του κι' έτσι ή δύστυχη ή γάτα βρέθηκε πάλι πιασμένη!

Την ώρα εκείνη, ένα μαγκόπαιδο έπαιζε κεί-κοντά μ' ένα μεγάλο

κόκκινο μπαλλόνι. Παρακολούθησε με μεγάλη ευχαρίστηση το κνηνητό που έκαμε το σκυλί στη γάτα. Κι' άμα είδε να την πιάνη απ' το σκονί, έτρεξε κοντά με το μπαλλόνι του.

Γιατί του ειλ' έοθει μιά ιδέα του κακού παιδιού: Νά δέσει το μπαλλόνι του στην άκρη του σκονιού και να πετάξη τη γάτα στο ποτάμι που έτρεχε δίπλα!

Τόβανε άμέσως, χωρίς να ρωτήση κανένα, — ούτε το σκύλο. Κι' έτσι ή δύστυχη ή Κιτρινούλα βρέθηκε στο νερό μ' ένα κόκκινο μπαλλόνι πάνω απ' το κεφάλι της.

Οι κάπες που κολυμπούσαν στο ποτάμι, έβγαλαν τις φωνές: «Πά, πά, πά! Τ' είναι τούτο πάλι; Αυτή ή γάτα έπεσε να κολυμπήση... με σωσίβιο;». Κι' αλήθεια, έτσι έμοιαζε. Γιατί το δεμένο μπαλλόνι, που πή-

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ' Η ΦΥΓΗ

Η συναφιασμένη χειμωνιάτικη ήμερα πλησίαζε στη δύση της. Οι δρόμοι ήσαν έρημοι. Λίγοι άνθρωποι βρισκόνταν ακόμη έξω, μα κι' αυτοί φαινόταν έξαιρετικά βιαστικοί να τελειώσουν όσο πιο γρήγορα μπορούσαν τις δουλειές τους, και πριν δυναμώση το κρύο και πλακώση ή νύχτα να γυρίσουν πίσω στο ζεστό σπίτι τους. Έτσι δεν κοιτάζαν ούτε δεξιά τους ούτε άριστερά τους και δεν πρόσεξαν καθόλου τους δυό φίλους μας και τον κλητήρα.

(Ακολουθεί) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΕΟΥΤΑΗ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΙ ΜΥΘΟΙ

Η ΜΑ'ΙΜΟΥ ΚΑΙ Η ΓΑΤΑ

Ένας Μάρκος και μιά Ψιφίνα ζούσανε μαζί σαν καλοί φίλοι στο σπίτι ενός μεγάλου άφεντη, όπου και ανατραφήκανε «έξ άπαλων όνύχων». Μιά μέρα που βρισκόταν κοντά στο τζάκι, είδαγε να ψήνονται κάτι κάστανα που κάνανε να τρέχουν τα σάλια της μαίμουσ. Άδτη δεν ήξερε πώς να τάρπάξη. Την ώρα όμως που έλειπε ή όπηρετρια είπες στη γάτα:

— Άδελφούλα, δεν άγγοώ τις ικανότητές σου. Έβρεις άπειρες μικρές πονηρίες. Πρέπει σήμερα να κάνης μιά λαμπρή πράξη.

— Μ'έλη μου την καρδιά, είπες ή γάτα. Τι πρέπει να κάνω;

— Άπλοόστατα. Νά βγάλης από τη φωτιά αυτά τα κάστανα.

Η Ψιφίνα, δίχως να χάση καιρό, μεριάζει λίγο τη στάχτη με το ποδαράκι της, κατόπι το τραβάει, ξαναρχίζει, τραβάει ένα κάστανο από τη φωτιά. Ύστερα δυό, ύστερα τρία που έν τ'α μεταξύ ή μαίμου τ'α τραγανίζει.

Άπάνω σ'αυτό μπαίνει ή όπηρετρια στην κουζίνα και τσακώνει στα πράσα τη γάτα.

— Ά, μ'έμπαντε, ή άφεντιά σου λοιπόν τρώει τα κάστανα; και λέγοντας αυτά την άρχίζει με τη σκούπα...

Οι μικροί κατεργαροί είναι συνήθως θόματ των μεγάλων που τους χρησιμοποιούν επως ή μαίμου χρησιμοποίησε το ποδαράκι της γάτας.

(Μετάφραση) ΔΗΜ. ΚΟΚ

γαινε ψηλά όσο το άφινε το σκοινί του, την τραβούσε λίγο προς τάνω και την κρατούσε στην επιφάνεια του νερού. Άλλοίωτικά ίσως θα βούλιαζε, όσο κι' αν κουνούσε χέρια και πόδια, γιατί οι γάτες δεν μπαίνουν ποτέ στο νερό και δεν ξέρουν καλό κολύμπι.

Άπό την όχθη, το παιδί και το σκυλί την έβλεπαν νάγωνίζεται και διασκεδάσαν. Τι θα γινόταν; Θα πνιγόταν ή θα γλύτωνε;

Αυτό θα το ίδουμε άργότερα. Ωστόσο είδαμε ως τώρα, πώς όλα τα ζώα του Θρηιστροφείου Χάρου-Κόμπλεν κατάντησαν στο ποτάμι. Μην ήταν γομφτό να ξανασυναντηθούν;

(Άκολουθεί)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

Η ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΑ ΧΑΡΑ

Β'

- Συνέχεια από το προηγούμενο -

Στόν κόσμο όλα ένα φίλι άγάπης...

Schiller

Τό βασίλειο της Μαλεβίας έδου βασιλευε ο Εύγένιος ο Γ'—ο πατέρας της βασιλοπούλας Χαράς—έκτεινόταν ανάμεσα σε πανύψηλα βουνά με πλούσια βλάστηση κι' άφθονα νερά. Ο ταξιδιώτης που θα διέσχίζε τη Μαλεβία θα συναντούσε σε κάθε του βήμα, στις ώραιες της πόλεως και στα κατάφυτα χωριά της, θαυμάσια τοπεία, που θα γοήτευαν τά μάτια του. Άτέλειωτα δάση έλατιών με μακρυνούς άμαξιτούς περιπάτους. Δίμνες με διάφανα σμαράγδινα νερά, που μέσα τους καθρέφτιζαν τόν πύργον άγκυρούς τους τά ψηλά βουνά. Καταράχτες που κυλούσαν τά όρητικα νερά τους από τεράστια ύψη για να τά γκρεμίσουν στα βάθη μιας χαράδρας.

Τό πανοραμικό αυτό θέαμα λίμνης και βουνού είχε κάνει περιήγημη τη Μαλεβία, και πλήθη περιηγητών την επισκέπτονταν άπ' την άρχή της άνοιξης μέχρι τις τελευταίες καλοκαιριάτικες μέρες. Ά, ήταν χαρά Θεού τά κλοκαιριάτικα βράδια στις κηπουπόλεως της Μαλεβίας που άπλώνονταν στις όχθες τών λιμνών. Για πρωτεύουσα του βασιλείου εχόν διαλέξει οι πρόγονοι του Εύγενίου την πλουσιώτερη κι' ωραιότερη πόλη. Χτισμένη στους πρόποδες ενός γραφικού βουνού, κατέβαινε ως τις όχθες της λίμνης Παραδεισίας, ποτταν ή μεγαλύτερη λίμνη της Μαλεβίας. Εκεί κάθε βράδυ έκανε ο κόσμος τόν περιπάτο του, και τά χαρμόσινα πλήθη τών παιδιών έπαιζαν με τούς κύκνους της λίμνης. Στις όχθες της Παραδεισίας της άρεσε να κάνει τόν περιπάτο της και της βασιλοπούλας Χαράς. Πότε με τόν πατέρα της, πότε με μια φίλη της, έκανε την εμφάνισή της μέσα στη βασιλική άμαξα, που τή συνόδευαν τέσσαρις έφιπποι άξιωματικοί της άνακτορικής φρουράς. Έπρεπε να βλέπατε τότε

με πόση συμπάθεια τή χαιρετούσαν. Πολλές φορές ή βασιλοπούλα κατέβαινε άπ' την άμαξα, χάιδευε τά παιδάκια που συναντούσε και τούς έδινε καρAMEλλες ή άσημένια νομίσματα. Ήταν λοιπόν εύτυχιμένο βασιλίο ή Μαλεβία, γι' αυτό έπρεπε να την υπερασπίζεται συχνά ο βασιλιάς της άπ' τις επίδρομες τών γειτόνων της που ζήλευαν την εύτυχία της.

**

Όσο μεγάλωνε ή βασιλοπούλα Χαρά τόσο έμοιαζε με την πεθαμένη βασιλισσα, τή μητέρα της. Αυτό παρηγορούσε τόν βασιλιά, που δεν είχε ξεχάσει ακόμη τή γυναίκα του. Πολλές φορές στεκόταν ή βασιλοπούλα μπροστά στο μεγάλο πορταίτο της μητέρας της, και μελετούσε τά χαρακτηριστικά της. Έπειτα πήγαινε στην καθρέφτη, και δοκίμαζε μια κρυφή χαρά βλέποντας πώς της έμοιαζε πραγματικά.

Η βασιλοπούλα είχε φτάσει στην ηλικία εκείνη που τό κορίτσι έχει κάποιες ώρες άνεξήγητων μελαγχολιών κι' αισθάνεται την άνάγκη νάχει κοντά του ένα πρόσωπο άγαπημένο που να μπορεί να τό καταλάβει. Και ποιά άλλη θα μπορούσε να την καταλάβει καλλίτερα άπ' τή μητέρα της; Μά μητέρα ή Βασιλοπούλα Χαρά δεν είχε γνωρίσει καθόλου. Αυτό μεγάλωνε τή μελαγχολία της. Ο Βασιλιάς παρακολουθούσε την άλλαγή αυτή της κόρης του, κι' άνησυχούσε. Ήθελε να βρει κάτι που ν' άπασχολεί τή σκέψη της και να τή διασκεδάσει. Της χάρισε λοιπόν ένα μεγάλο χρηματικό πασό και της είπε να τό χρησιμοποιήση όπως της άρέσει. Στη άρχή είπε να μη τό δεχτή ή βασιλοπούλα—τι να τάκανε τά λεφτά;—μά όταν σκέφτηκε πόσοι δυστυχιμένοι υπήρχαν που δεν είχαν ούτε φουμί, άλλαξε γνώμη. Θα τό χρησιμοποιούσε γι' αυτούς. Κάλεσε λοιπόν μηχανικούς στο παλάτι και τούς παρακάλεσε να της κάνουν τά σχέδια για μια μεγάλη οικοδομή. Έπρεπε νάχρησθη πολλά χρήματα για τούς άστενους. Μεγάλες τραπέζαρτες για τούς πεινασμένους.

Σχολείο για τά φτωχά παιδάκια. Νοσοκομείο για τούς άρρωστους.

Εκεί ήθελε καταφύγιο κάθε απόκληρος της τύχης. Στη σκέψη αυτή άρχισε να γίνεται κάλυ χαρούμενη ή βασιλοπούλα. Όταν τέλειωζε ή οικοδομή, που τή βάφτισε «Σπίτι της Καλοσύνης», βάλθηκε με μεγάλο ζήλο ν' άνακουφίσει τή δυστυχία. Σε λίγες μέρες είχε γεμίσει τό ίδρυμά της. Μέσα σ' αυτό λοιπόν περνούσε όλη σχεδόν τήν ήμέρα της. Χαμογελούσε στα παιδάκια. Παρηγορούσε τούς πονεμένους. Έδινε την έλπίδα στους άρρωστους. Ήταν ο παρηγορός άγγελος για όλους. Κι' οι άνθρωποι αυτοί, που πριν ήταν μοναχοί στον κόσμο, βρίσκανε τώρα στο πρόσωπο της Βασιλοπούλας Χαράς έναν καλό φίλο, έναν προστάτη. Κοντά στη δυστυχία είχε βρει ή βασιλοπούλα τόν προασισμό της. Και δεν περιορίζονταν οι φροντίδες της για τούς φτωχούς—μένο στο ίδρυμά της. Έπισκεπτόταν και τά άλλα φιλανθρωπικά ιδρύματα. Τά μεγάλωνε τούς έκανε δωρεές. Έτσι είχε γίνει ακόμη πιο άγαπητή στο λαό της. Αν πρώτα την άγαπούσαν, τώρα τή λάτρευαν σαν τόν καλό τούς άγγελο.

**

Κι' έφτασε ή Βασιλοπούλα Χαρά σε ώρα γάμου. Μά ποιος ήταν άξιος να κάνει γυναίκα του τή βασιλοπούλα Χαρά; Ποιος ήταν άξιος να κερδίση τό θησαυρό της ωραίας ψυχής της; Άνε τα παρανόμια δι τόν παλιό καιρό, όταν ήθελε να παντρεύη κανένας βασιλιάς τήν πεντάμορφη μοναχοκόρη του, καλούσε όλα τά γειτονικά πλούσια βασιλόπουλα να λάβουν μέρος σε σκληρούς άγώνες. Εκείνος που ή άναδειχόταν νικητής θάκανε γυναίκα του τή βασιλοπούλα. Μά ή βασιλοπούλα Χαρά δε θεωρούσε ούτε τόν πλούτο για καλύτερο άγαθό, ούτε την άντρεία για τό καλύτερο προτέρημα. Τό βασιλόπουλο που θάπαρνε αυτή έπρεπε να της μοιάζει στην ψυχή, στην καλωσύνη.

Η βασιλοπούλα δε βιαζόταν καθόλου να παντρευτή. Ο κρυφός της πόθος μάλιστα ήταν να μη παντρευτή καθόλου. Να μείνη για πάντα έλευτερη, σαν τά πουλιά που έλεπε κάθε αυγή, που στεκόταν μπροστά σε' άνοιχτό παράθυρό της, να πετούνε στα γαλανά πλάτη τούρανού. Και τόν πόθο της αυτό τόν είχε έκμισυστηρευτή, στους ώραιους έκεινους περιπάτους της της έσχής, στη στενότερή της φίλη, την κόρη τού γερο-συνταγματάρχη. Ο Βασιλιάς όμως

πού, πιστός στην άνάνηση της γυναίκας του που τόσο την είχε αγαπήσει, δεν ήθελε να ξαναπαντρευτή, χρειαζόταν ένα διάδοχο για τό θρόνο του. Κι' αυτόν έπρεπε να τόν δώση ή βασιλοπούλα Χαρά. Γι' αυτό βιαζόταν να την παντρεύη. Ήθελε όμως τό βασιλόπουλο που θα της έδινε να μη την πάρη μακριά άπ' τή Μαλεβία. Να ζήσουν κοντά του, κληρονόμοι τού στέμματος ως την ήμέρα που θα τούδιναν τό διάδοχο. Άπερσισε λοιπόν να τάξειδέψη ο βασιλιάς στα γειτονικά βασιλεία για να βρη τό βασιλόπουλο που θάταν άξιο να γίνη γαμπρός του.

Έλειψε ένα μήνα, κι' όταν γόρισε στη Μαλεβία άνήγγειλε στη βασιλοπούλα τάποτέλεσμα τού ταξιδιού του. Τής είχε βρει γι' έναν ένα όμορφο βασιλόπουλο, που κάποιου πλιού του φίλου βασιλιά. Ο βασιλιάς αυτός είχε κι' έναν άλλο μεγαλύτερο γιό: Έτσι δέχτηκε ν' άφήση τό δεύτερο να ζήση στη Μαλεβία, όπως ήθελε ο πατέρας της βασιλοπούλας.

**

Με μεγάλες τιμές ύποδέχτηκαν οι Μαλεβιανοί τόν πρίγκηπα Άρθούρο, που θα γινόταν σύντροφος της καλής τούς βασιλοπούλας. Στόλισαν όλη την πόλη με σημαίες κι' άφίδες. Έστρωσαν τούς δρόμους που θα περνούσε με λουλούδια. Στρατός είχε παραταχθεί άπ' τό σταθμό ως τάνάκτορα. Κι' όλοι, μικροί και μεγάλοι, περίμεναν μ' άγωνία, την ήμέρα εκείνη, τή βασιλική άμαξοστοιχία. Ο βασιλιάς Εύγένιος κι' ή κόρη του με μεγάλη άκολουθία είχαν πάει για να τόν ύποδεχθούν στον προηγούμενο σταθμό. Πώς χτυπούσε τις στιγμές αυτές ή καρδιά της βασιλοπούλας Χαράς! Τής είχε πει ο πατέρας της πως ο πρίγκηπας Άρθούρος ήταν νέος και πολύ όμορφος. Μ' αυτό δεν τή καθυσόχαισε. Άχε καλή καρδιά; Θα την καταλάβαινε; Θα την εκτιμούσε; Αυτές οι σκέψεις την τυραννούσαν.

Όταν σταμάτησε ή βασιλική άμαξοστοιχία στο σταθμό, χιλιάδες μάτια περίμεναν να ίδουν τόν πρίγκηπα Άρθούρο. Μά τή βία συγκρατούσαν την άνθρωπολημμόρη αυτή οι άστυνομικοί. Πρώτοι κατέβηκαν ο βασιλιάς Μάξιμος ο Ε' κι' ή βασιλισσα Έμμα—οι γονείς τού πρίγκηπα Άρθούρου. Τους δέχτηκε τό Ύπουργικό Συμβούλιο και δύο χαριτωμένα κοριτσάκια τούς πρόσφεραν άνθιδέμας. Νά! τώρα κατεβαίνει ή βασιλοπούλα Χαρά με τόν πρίγκηπα Άρθούρο. Ο πρίγκηπας δίνει

τό μπράτσο του στη μνηστή του. Κάνουν κι' οι δυο ένα ταιριασμένο ζευγάρι. Ο πρίγκηπας είναι πραγματικά ωραίος μέσα στη μεγάλη στρατιωτική του στολή. Χαιρετάει με χάρη τόν κόσμο που τόν ζητωκραυγάζει. Έπειτα κατεβαίνουν ο βασιλιάς Εύγένιος κι' ή πρίγκηπισσα Βικτωρία, άδελφή τού Άρθούρου. Είναι ένα γελαστό ξανθό κορίτσι μ' έξυπνα γαλανά μάτια. Τελευταία κατέβηκε ο διάδοχος Λουκιανός—ο μεγαλύτερος γιός τού βασιλιά Μάξιμου—με τή μεγάλη βασιλική ακολουθία. Διασχίζουν τά πλήθη που ζητωκραυγάζουν για να μπουν στις βασιλικές άμαξες. Ο στρατός παρουσιάζει όπλα. Οι μουσικές παίζουν τούς έθνικούς ύμνους τών δύο κρατών που θα συγγενέψουν.

Σε λίγο ο σταθμός έχει έρημώσει.

**

Είναι ένας χρόνος τώρα που ή βασιλοπούλα Χαρά είναι γυναίκα τού πρίγκηπα Άρθούρου, κι' άκόμα δεν έδωσε στο βασιλιά της Μαλεβίας τό διάδοχο που περιμένει. Στο διάστημα αυτό ο πρίγκηπας Άρθούρος, που τούς πρώτους δυο-τρεις μήνες τού γάμου του φαινόταν καλόκαρδος και περιποιητικός με τή βασιλοπούλα, άρχισε να δείχνει τά πρώτα του έλαττώματα και ν' άπογοητεύει μ' αυτά τή γυναίκα του. Η πρώτη άφορμή λύπης που της έδωσε ήταν όταν ζήτησε άπ' τόν πεθερό του να τόν διορίση άρχιστάρχη τού στρατού του κι' αυτός τού άρνήθηκε. Τού έδωσε μόνο τό βαθμό τού συνταγματάρχη και τού ύποσέθηκε να τόν κάνει άρχιστάρχη όταν θάδειχνη την ικανότητα που χρειαζόταν. Δε μπορούσε να τού δώση τή διοίκηση τού στρατού άμέσως. Αυτό δυσαρέστησε τό φιλόδοξο πρίγκηπα κι' είπε πικρά λόγια στη βασιλοπούλα Χαρά για τόν πατέρα της. Κι' αυτή, που άγαπούσε τόσο τόν πατέρα της λυπήθηκε κατάκαρδα.

Ο πρίγκηπας Άρθούρος ήταν πολύ φιλόδοξος. Για τή φιλοδοξία του αυτή δέχτηκε ο πατέρας του να τόν άποχωριστεί. Τό γάμο μάλιστα αυτό τόν θεώρησε σε μια μοναδική εύκαιρία να τόν άπομακρύνει άπ' τή βασιλεία του. Κι' αυτό γιατί ο Άρθούρος ζήλευε τρομερά τό μεγαλύτερό του άδελφό, τό διάδοχο Λουκιανό, που θα γινόταν μια μέρα βασιλιάς.

Ο βασιλιάς Μάξιμος παρακολουθούσε με άνησυχία τή ζηλοτυπία αυτή, γιατί ήξερε ότι άφερνε πολλά κακά. Γι' αυτό θεώρησε για τήν καλύτερη λύση τήν παραμονή του στη

Μαλεβία μετά τό γάμο του με τή βασιλοπούλα Χαρά. Έτσι θάταν εξασφαλισμένη ή διαδοχή τού θρόνου του άπ' τόν πρίγκηπα Λουκιανό.

Η βασιλοπούλα Χαρά ώστόσο εξακολουθούσε ν' άνακουφίζει τή δυστυχία όπως και πρώτα. Έπισκεπτόταν καθημερινά τό ίδρυμά της και τό πλούτιζε με νέες δωρεές, γιατί ήταν πολλοί κείνοι που ζητούσαν καταφύγιο σ' αυτό κι' έπρεπε να μεγαλώσουν τό κτίριο.

Μά ο πρίγκηπας Άρθούρος, που κοντά στην επικίνδυνη φιλοδοξία του είχε και μιαν άδικαιολόγητη φιλαργυρία, δεν έθλιπε με καλό μάτι τις μεγάλες αυτές δωρεές της γυναίκας του. Κι' αν δε μπορούσε να την έμποδίση—άφου ή βασιλοπούλα Χαρά διαχειριζόταν δική της περιουσία—προσπαθούσε να την πείσει με ταπεινά επιχειρήματα ότι ήταν άσκοπη ή φιλανθρωπία της αυτή, γιατί ότι και νάκανε, δυστυχία θα υπήρχε πάντα στη Μαλεβία.

Έτσι φάνηκαν τά πρώτα νέφη στον ούρανό της βασιλοπούλας. Και μια που φάνηκαν τά πρώτα, δε ή άργούσαν να τ' ακολουθήσουν τά άλλα, πιο βαρεία, ως την ώρα που θα ξέσπαγε ή μπόρα.

(Τό τέλος στο ερχόμενο)

ΓΙΑΝΝΗΣ Α. ΚΑΜΑΡΙΝΑΚΗΣ

ΣΚΕΨΕΙΣ

(Άπ' όσα διαβάσω)

Δεν υπάρχει παρά ένας ήρωϊσμός σ' αυτόν τόν κόσμο. Να βλέπης τόν κόσμο όπως είναι και να τόν αγαπάς.
Romain Rolland

Η εύτυχία είναι εκεί που καθέννας τή βρίσκει.
H. Sienkiewicz

Τά παιδιά αγαπούν τούς γονείς τους όπως κι' οι λαοί τούς μονάρχες τους. Όταν τούς σέβονται.
Octave Feuillet

Ο κόσμος δίνει πάντα άδικο σ' έσους λείπουν.
Henry Bordeaux

Δεν πρέπει κανείς να κάνει τίποτα κρυφά. Μόνο τό καλό.
A. de Wigny

ΒΑΣΟΥΛΑ Κ. ΜΠΟΥΡΝΙΑ

Η ΓΑΛΑΖΙΑ ΜΑΜΜΑ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ από HENRI JEANNE

— Συνέχεια από το προηγούμενο —
— Συμβαίνει τίποτα, πίσω απ'αυ τόν τον τοίχο; τόν πρώτος δ Φιλμάκης.

Και χόπ! στή στιγμή δ μικρός σκαρφάλωσε και βρέθηκε καθάλλα στη ράχη του τοίχου, παραμερίζοντας κάτι κλαδιά που τόν εμπόδιζαν να βλέπη.

— Μπά! έκαμε κατάπληκτος. Μ'αυτό είναι αληθινά έκτακτο! Θα φανταζόμαστε ποτέ τέτοιο πράγμα; Νά σκηνή εκ τοσ φυσικοδ! Έτοιμάσου γρήγορα, Γυριστή. Υπάρχει έδω θέαμα και για τά μάτια σου και για τή μηχανή σου!

Ο Φιλμάκης δέν έλεγε καμμιά υπερβολή. Από τάλλο μέρος του τοίχου συνέβαινε πραγματικώς κάτι έκτακτο, που έκανε τους δυδ θεατές να γουρλώνουν τά μάτια από τήν εκ πληξη.

Τό κυνήγι εχ' εξακολουθήσει δ Ασφαλαχτός κυνηγούσε πάντα τό Ριρή, όχι για να τόν πιάση αλλά για να τόν καταπονήσει. Ο φόβος κι δ σόθος τής ελευθερίας έδιναν φτερά στα ποδαράκια του μικρού όρφανού. Διέκρινε, ανάμεσα στα δέντρα, τόν τοίχο που τόν καθάλλικευαν οι κλώνοι. Οι χαμηλότεροι, που εγγίζαν σχεδόν τό έδαφος, θα διευκόλυναν τήν αναρρίχηση του παιδιού και κατόπι τό κατέβασμά του από τάλλο μέρος.

Γρήγορα δ πονηρός Ασφαλαχτός μάντεψε τό σχέδιό του. Κι έβαλε σ'ένέργεια τό δικό του: Άρπαξε τό σχοινί, που εκείνη τή στιγμή του έφερα ή μητέρα του, σάθηκε να τόν ξαναπεράσει πιδ πολύ δ Ριρή, και χύθηκε μέσα στα δέντρα που ήταν σε κάποια απόσταση από τόν τοίχο.

Φαινομενικά, δ Ριρή είχε τό δρόμο ελεύθερο. Μόνο για να φτάση στο κατάλληλο για τήν αναρρίχηση μέρος, έπρεπε να περάση σε απόσταση λίγων μέτρων από τά δέντρα όπου ήταν κρυμμένος δ Ασφαλαχτός Κι έδρησε, βασιζόμενος στη γρηγοράδα των ποδιών του.

Άλλά λογάρισε χωρίς τό σχοινί του λαθροκυνηγού. Αυτός τό σφενδόνησε με τά επίτηδες χέρια του, τό σχοινί στρυφογύρισε πάνω απ'τό κεφάλι του Ριρή κι έπεσε, δεσμευοντας με τή θηλειά του τους ώμους και τό στήθος του.

Ο Ασφαλαχτός τότε τό τράβηξε απότομα, ή θηλειά σφίχτηκε και τό παιδί έπεσε ακίνητο στα χόρτα.

Από τή σκοπιά του, δ Φιλμάκης παρακολούθησε όλη αυτή τή σκηνή. Κι δταν είδε τό μικρό να πέφτη, φώναξε με αγανάκτηση:

— Τι κτήνος αυτός δ χωριάτης!

Έ, κύρ Γυριστή;

Λέγοντας αυτά, στράφηκε προς τό σύντροφό του και τόν είδε να καταγίνεται σε μιá παράξενη άσχολλη: Είχε στήσει τή μηχανή του — που λίγο έμοιαζε με κοινή φωτογραφική μηχανή — τής είχε βάλει ένα στρόφαλο κι είχε αρχίσει να τόν γυρίζη με τόση άπάθεια σα ναλεθε καφέ ή ναπαίξε καμμιά λαντέρνα.

«Η Λάμα κι δ Ασφαλαχτός κάθησαν στο τραπέζι...»

Έννοείται, ότι τίποτ' απ'αυτά δέν έκανε. Όπως θα κατάλαβαν οι νεαροί μου άναγνώστες, δ Γυριστής έπαιρνε απλούστατα μιá κινηματογραφική ταινία. Κι αυτή άκριβώς ήταν ή δουλειά του.

Έκπληκτος, δ Φιλμάκης φειθόρισε:

— Ά! τό παίρνεις αυτό;

Ο Γυριστής κούνησε μόνο τό κεφάλι του χωρίς να διακόψη τό γύρισμά του. Ο Φιλμάκης όμως δέ συμμερίζεται αυτή τήν άπάθεια. Γεμάτος αγανάκτηση, είχε σηκωθεί δρθιος στη ράχη του τοίχου κι έδειχνε στήν Ασφαλαχτό τή γροθιά του σφιγμένη.

— Στάσου, Γυριστή, είπε. εγώ θα συμπληρώσω τή σκηνή σου. Λείπει ένα πρόσωπο—δ υπερασπιστής των αδυνάτων... Τι καλός που θα είμαι σ'αυτό τό ρόλο!... Ά, τό κτήνος!..

Ίδές, ίδές πώς δέναι τώρα τό κακό μοίρο τό παιδί!

Αλήθεια! θριαμβευτής, δ Ασφαλαχτός είχε δρμήσει στο θύμα του και, βοηθούμενος από τή Λάμα, τό έδεσε με τό σχοινί τόσο καλά, που ήταν αδύνατο πια να κάμη τό παραμικρότερο κίνημα.

— Σά κρατώ στα χέρια μου, παλιόπαιδα! ούρλιαζε. Μ'έκαμες να τρέξω και να λαχανιάσω, μα θα μου τό πληρώσης!

Βλοσυρός, αδάμαστος, δ μικρός δέν καταδέχτηκε ναπαντήση.

Ο Ασφαλαχτός τόν σήκωσε στα χέρια σα δερμάτι.

— Νά τόν πάμε μέσα, μάννα! Στο σπίτι θα λογαριαστούμε!

— Έχεις δίκιο, γιέ μου, είπε ή Λάμα. Μέσα πρέπει να κάνη κανεις τίς δουλειές του, γιατί έξω υπάρχουν κι' αδικήκρτοι.

— Ά, στο χτύπημα δέν πατεί ψυχή!

— Έτσι νομίζεις; Για κοίταξε κεί!

Κι ή γριά του έδειξε ψηλά τόν τοίχο, όπου, ανάμεσα στα κλαδιά, φαινόταν τά κεφάλια του Γυριστή και του Φιλμάκη.

— Αναίθεια, που σου τήν έχουν, μουμούρισε, να κοιτάζουν τί κάνει δ κόσμος... στο σπίτι του!

Τό πρόσωπο του Ασφαλαχτού κοκκίνισε από θυμό και τά μάτια του άστραφαν άγρια. Κι άφίνοντας χάμω τό Ριρή, πήρε χαλίκια και σφάλους και πετροβόλησε τους αδικήκρτους.

— Τώρα θα σας βοηθήσω να κατεβήτε! τους φώναξε σαρκαστικά.

Ο Γυριστής τάχασε, δίστασε.

Άλλά δταν ένας σφάλος από κάτω χτύπησε τή μηχανή του, έβγαλε κραυγή σα να χτυπήθηκε αυτός δ ίδιος, τήν άγκάλιασε για να τήν προφυλάξη, τήν κατέβασε γρήγορα πίσω από τόν τοίχο κι έπειτα ροδόλησε κι' αυτός από τή σκοπιά του.

Με μεγάλη άπογοήτευση είδε δ Φιλμάκης αυτή τήν άποχώρηση. Δε φαινόταν καθόλου διατεθειμένος να μιμηθή τό φρόνιμο σύντροφό του. Άλλά επειδή ή χάλασα των βλημάτων εξακολουθούσε — και με μεγαλύτερη μάάλιστα έπίτυχια, γιατί δ Ασφαλαχτός σημάδεψε τώρα καλά—δ μικρός άναγκάστηκε ναφήση τήν επικίνδυνη θέση του.

Πήδησε κάτω απ'τόν τοίχο κι έτρεξε να βρη τό σύντροφό του, που με μεγάλα βήματα χωνόταν μέσα στο δάσος.

Αφού έδιωξε έτσι τους αδικήκρτους, δ Ασφαλαχτός γύρισε στο Ριρή, τόν ξανασήκωσε και, ακολουθού-

μενος από τή μητέρα του, τόν κουβάλησε στο σπίτι.

— Που θα τόν κλείσης; τόν ρώτησε ή Λάμα.

— Στο υπόγειο βέβαια! Και δεμένο καλά πρέπει ναμκαστε σίγουροι, μάννα. Αιπόψε θ' γιορτάσουμε τήν κληρονομιά. Θα φάμε και θα πιούμε! Ο γέρος είχε καλά κρασιά στην αποθήκη...

— Που δέν τά μεταχειρίζοταν καθόλου...

— Μα τά φύλαγε για μας!

Στο υπόγειο, δ Ασφαλαχτός έδεσε τό Ριρή από τό πόδι σ' ένα βαρύ τραπέζι, κλείδωσε και τήν πόρτα κι ανέβηκε στην κουζίνα όπου ή μητέρα του έτοιμάζε τό φαγητό.

— Απόψε θα φάμε στη σάλα, είπε. Έμεις δέν είμαστε τώρα οι άφεντάδες:

— Έμεις! έπιδοκίμασε ή γριά. Αμε τώρα στην αποθήκη να φέρης κρασί.

Ύστερ' από μιá ώρα, ή παλιά σάλα-τραπεζαρία του σπιτιού με τά δρύινα έπιπλα, δεχόταν τους πρόστυχους εκείνους δαιτυμόνες. Σ' ένα μικρό τραπέζι, δίπλα στο μεγάλο, ήταν αραδιασμένες ένα σωρό μποτίλλιες σκονισμένες κι' άραχνασμένες από τό υπόγειο. Ο Γιάννης κι ή Κατερίνα έφαγαν κι' ήπιαν...

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'

Ολιβερά τά κορινά, θαναμία τά περασμένα

Νύχτωσε. Τό σκοτάδι άπλώθηκε στο υπόγειο που δ Ασφαλαχτός τό είχε κάνει φυλακή. Μόνο μιá φεγγαράχιδα κατέβαινε από τόν άνεμιστήρα και φώτιζε τό χλωμό πρόσωπο του Ριρή που ήταν δεμένος απ'τό τραπέζι.

Φοβισμένος από τή μοναξιά και τό σκοτάδι, δ μικρός είχε κλείσει τά μάτια, αλλά δέν κοιμόταν. Ονειρευόταν μόνο — όνειρευόταν ξυπνός.

Ξανάδλεπε τόν έαυτό του μικρό παιδάκι, ροδαλό και γελαστό, να περπατ' με τάδέβαια άκόμη ποδαράκια του ανάμεσα στο μπαμπά και στη μαμμά... τή μαμμά τή γαλάζια. Ο, τί εδτυχημένοι που θάταν στη βίλλα εκείνη όπου κατοικούσαν οι γονεις του Ριρή!

Θυμόταν όμως πως συχνά, πολύ συχνά, μιλούσαν σπή τής άκρογιαλίας, αηλούσαν με θλιμμένη φωνή για τόν παππού.

Για τό μικρό Ριρή, ήταν τότε σαν ένα σκιόχτρο δ άγνωστος αυτός παππούς, που προξενούσε τόση λύπη—γιατί έραγε;—στη μαμμά και στο μπαμπά.

Αργότερα θα τόν έβλεπε.

ΠΑΙΓΝΙΔΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΙΑΚΟΠΕΣ

Τώρα με τίς διακοπές, είναι ή έποχή των παιγνιδιών. Όλοι σας, ιδίως όσοι μένετε σ' έξοχές, θα παίξετε βσα παιγνίδια ξέρετε, — και θα ξέρετε βέβαια πολλά. Σας θυμίζω κι' εγώ μερικά, που είναι από τά συνηθέστερα και στην Ελλάδα και σ' όλο τόν κόσμο.

1. Τό πήδημα

Λένετε σ' έναν τά μάτια μ' ένα μαντήλι και τόν άνεβάζετε σ' ένα σκαμνί (ή και σε μιá άπλή σανίδα).

Ύστερα σηκώνετε λιγάκι τό σκαμνί και τό κουνάτε ελαφρά και με τρόπο, προσποιούμενοι και λέγοντας ότι τό σηκώνετε ψηλά, όσο γίνεται ψηλά. Ύστερα ένας κάνει να χτυπήση ελαφρά με τή σανίδα στο κεφάλι αυτού που έχει δεμένα τά μάτια και συγχρόνως του φωνάζετε:

— Τό ταβάνι! Πρόσεχε! Πήδα κάτω!

Αυτός, βέβαιος από ύποβολή ότι είναι άνεδοσμένος ψηλά ως τό ταβάνι κι' ότι κινδυνεύει να πέση, πηδά κάτω με δρμή και βρισκείται ασφαλέστατα στο πάτωμα, γιατί τό πήδημα ήταν μόνο από ύψος μισού μέτρου.

Έννοείται, ότι χρειάζεται μιá μικρή μυστική συνεννόηση πριν απ'τό παιγνίδι.

2. Ο άστρονόμος

Κι' έδω χρειάζεται μιá προηγούμενη μυστική συνεννόηση.

Διαλέγετε έναν που δέν ξέρει τό παιγνίδι, για να κάμη τόν άστρονόμο. Τόν σκεπάζετε με τό σκακάκι του και ένας κρατεί τό ένα μανίκι του τεντωμένο μπροστά στα μάτια του, σαν τηλεσκόπιο. Ανάβετε ένα κερί (τό παιγνίδι, φυσικά, παίζεται βράδυ) και του τό δείχνετε από τό μανίκι:

- Βλέπεις τόν Άρη;
- Τόν βλέπω.
- Βλέπεις τό Σείριο;
- Τόν βλέπω.
- Θέλεις τώρα να ιδεις και τόν Αύγερινό;
- Θέλω.
- Ίδές τον!

Και του ρίχνετε από μιá κόβρα λίγο νερό στο μανίκι, που τό δάχτυλο άνύποπτος στο μούτρα.

Όσοι να θυμώσει, αλλά θάχει άδικο, γιατί είναι ένα παιγνίδι άθωο. Μόνον να προσέχετε να μη τόν βρέξετε πολύ, γιατί τότε θα ήταν άνάγκη να πάει να στεγνώσει.

3. Πονηροδρομία

Δέν ξέρω αν ή όνομασία είναι έπιτυχημένη. Θα μπορούσατε αν θέλατε να τήν όνομάσετε και «τενεκεδοδρομία».

Παίρνει καθέννας τρία τενεκεδένια ποτήρια ή τρία άχρηστα κουτιά από κονσερβές. Με τή βοήθεια αυτών πρέπει καθέννας να φθάσει στο τέρμα, χωρίς να πατήσει χόωμα. Πατεί λοιπόν κάθε πόδι σ' ένα και τό τρίτο τό κρατεί στο χέρι. Ύστερα βάζει μπροστά του αυτό τό τρίτο, πατεί πάνω και προχωρεί έτσι ένα βήμα. Ύστερα σηκώνει εκείνο, απ' όπου σηκώσε τό πόδι, τό βάζει μπροστά, πατεί σ' αυτό και προχωρεί έτσι άλλ-

λο ένα βήμα. Και καθέξής, ως ποδ να φθάσει στο τέμα.

4. 'Απ' το ένα μάτι 'Η παρά χωρίζεται σε δύο. Οι μισοί σκεπάζονται μυστικά με σεντόνια, κρύβοντας και σώμα και πρόσωπο κι' αφιόντας να φαίνεται μόνον το ένα μάτι. Κάθονται ύστερα κάτω, για να μη φαίνεται το ανάστημά τους, κι' έρχονται οι άλλοι μισοί, που πρέπει να τους γνωρίσουν, χωρίς να τους πιάσουν, χωρίς να τους σηκώσουν άπανα, και χωρίς να ακούσουν ούτε τη φωνή τους ούτε το γέλιο τους.

ΑΘΗΝΑΙ-ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΤΡΑΚ

Αγαπητοί μου, Ν νομίζετε πως μόνο σεις έχετε τρακ στις εξετάσεις σας, είστε γελασμένοι! Έχουμε και μεις οι μεγάλοι, σε πολλές περιστάσεις της ζωής μας. Και το τρακ το δικό μας δεν διαφέρει καθόλου από το δικό σας. Πως είστε, όσο κι' αν είστε μελετημένοι, κι' όσοι φορές κι' αν δώσατε εξετάσεις, φοβάστε, τρέμετε μη δεν πητε η δεν γράψετε καλά, και μην πάρετε κακό βαθμό, και μείνετε μετεξαστάτοι ή στην ίδια τάξη, και προπάντων μη ντροπιαστήτε την ώρα που θα σας εξετάζουν: Έτσι, απάρλλαχτα και μεις: όσο προετοιμασμένοι ήμπεροι κι' αν είμαστε, φοβόμαστε, τρέμουμε, σε κάποιες περιστάσεις, μη δεν τα πούμε η δεν τα γράφουμε καλά, και δεν κάμουμε την εντύπωση που ελπίζουμε, και μας κατηγορηθούν, και μας περιγελάσουν Βαθμό βέβαια δεν θα μας γράφουν σε κανένα ένδεικτικό η απόλυτήριο: θα μας δώσουν όμως κι' ο βαθμός μας μπορεί να είναι καλός—έξοχα! περιφημα! θαυμάσια! — μ'α μπορεί να είναι και κακός—ο, αηδία! φρίκη! σάχλα! . Κι' ως ποδ ν'ακούσουμε αυτό το βαθμό, πως σφίγγεται η καρδιά μας! Είναι ο φόβος, η αγωνία, το τρακ...

Σας φαίνεται παράξενο; Κι' όμως έτσι είναι! Ο Γεροκήρυκας, που θα βγάλει ένα λόγο από τον άμβωνα, έχει τρακ. Ο δικηγόρος, ο εισαγγελέας, που θα θάγορεύσουν στο δικαστήριο, έχουν τρακ. Ο πολιτικός, που θα μιλήσει στη Βουλή η θα προσηλώσει τα πλήθη μιας διαδήλωσης, έχει τρακ. Κι' ο ήθοποιός που θα βγει να πρωτοπαίξει ένα ρόλο, κι' ο συγγραφέας που θα δώσει ένα καινούργιο έργο του στο θέατρο, κι' εσείς λοιποί τελειόπντων όσοι έρχονται σε άμεση επαφή με το κοινό, έχουν τρακ ο να δίνουν εξετάσεις. 'Ας είναι κι' ηλικιωμένοι άνθρωποι, που αυτή τη δουλειά την κάνουν από χρόνια. Κάθε φορά, το τρακ τους ξαναπιάνει. Είναι αδύνατο να ποχήσουν την τέλεια γαλήνη, την απάθεια, την αναισθησία. 'Όση πεποιθήση κι' αν έχουν στον έαυτο τους, όλες επιτυχίες κι' αν είδαν στη ζωή τους, πάντα φοβούνται την τελευταία... αποτυχία.

Και να διακυβέση την επιτυχία. Κι' ήταν υπήρχε και μ'α μόνο άμφιβολία, το τρακ δεν ήταν καθόλου άδικαιολόγητο. Γι' αυτό δεν ντρεπόμουν και να το μολώγω. Άλλοτε, τα πρώτα μου θεατρικά χρόνια, τ'ακουσα όσο μπορούσα: 'Ήθελα να κάνω το γεναίο, τον αφήφιστο. Τώρα όμως μου φαίνονται πως δεν είχ' ανάγκη να προσποιοίμαι. Κι' αυτή είναι η μόνη διαφορά από το νεανικό μου τρακ. Το πιστεύετε λοιπόν πως σας θυμάμουν; Πως θα γελάσουν, έλεγα, τα παιδιά, άμα τους πω πως στην πρώτη της «'Ανιέζας» μου έτρεμα έπως τρέμουν κι' αυτά στις εξετάσεις! Δεν θα το περιμένουν, δεν θα το φαντάζονται, και θα τους κάρημι πολύ φαιδρή εντύπωση. Προπάντων όμως θα μάθουν πως δεν έχουν καθόλου άδικο να φοβούνται στις εξετάσεις. Είναι τόσο ανθρώπινο αυτό το τρακ! Και να σας πω την αλήθεια; Δεν έκτιμω πολύ τους ανθρώπους που δεν τδχουν. Φτάνει βέβαια να μην τδχουν σε μεγάλο βαθμό, όπως μερικά κορίτσια που ξέρω. Κλάματα, πάλμοι, λιποθυμίες, αϊθέρες, κολώνιες... ε, αυτά είναι υπερβολικά...

Εδύτως, στις... εξετάσεις που έδωσα με την «'Ανιέζα», πήρα πολύ ικανοποιητικό βαθμό. Όλος ο κόσμος άρεσε το έργακι κι' όλες οι εφημερίδες, χωρίς εξαίρεση, έγραψαν επαινετικάτα. Είχα μ'α από τις μεγαλύτερες θεατρικές μου επιτυχίες, που σ' αυτή συνετέλεσε βέβαια η όραία σκηνοθεσία του κ. Σπύρου Μελά και το έξοχο παίξιμο της 'Αλίκης, του Νέζερ, του Μουσούρη κι' όλων των άλλων ήθοποιών. 'Όμως θα την είδατε κιόλα, γιατί δόθηκε, ως σήμερα που σας γράφω, και σε τρεις απογευματινές. Θα δοθη άκόμα και σε άλλες. Κι' είναι από τα έργα που μπορούν να τα βλέπουν και τα μεγαλύτερα τουλάχιστο παιδιά και να διασκεδάσουν.

Σας ασπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ Είναι καιρός τώρα που κάθομαι σε σκεπασμένο έπίνακα στο γραφείο μου. Έχω μπεστά μου ένα βιβλίο για να διαβάσω, όμως μου είναι αδύνατο. Δεν ξέρω τι με στενοχωρεί. Βλέπω έξω από το παράθυρο το φλογερό καλοκαιριάτικο ήλιο που κοιτάει να δώσει, να κατακλιμωρώσει με το άπλετο φως του, όλη τη φύση. Παντού γύρω αισθάνεται τη χαροκτηριστική εκείνη σιγή, την ανήσυχη ηρεμία, που συνηθως είναι πριν από τη θύελλα. Γύρω άπλώνονται όμαλά οι πεδιάδες, ολόξανθες. Κάτω στο βάθος η γαλανή θάλασσα φαίνεται τόσο ήσυχη, που λες πως έχει πηξει. Ούτε το μικρότερο κυματάκι δέ φαίνεται, δεν ά-

κί και να διακυβέση την επιτυχία. Κι' ήταν υπήρχε και μ'α μόνο άμφιβολία, το τρακ δεν ήταν καθόλου άδικαιολόγητο. Γι' αυτό δεν ντρεπόμουν και να το μολώγω. Άλλοτε, τα πρώτα μου θεατρικά χρόνια, τ'ακουσα όσο μπορούσα: 'Ήθελα να κάνω το γεναίο, τον αφήφιστο. Τώρα όμως μου φαίνονται πως δεν είχ' ανάγκη να προσποιοίμαι. Κι' αυτή είναι η μόνη διαφορά από το νεανικό μου τρακ. Το πιστεύετε λοιπόν πως σας θυμάμουν; Πως θα γελάσουν, έλεγα, τα παιδιά, άμα τους πω πως στην πρώτη της «'Ανιέζας» μου έτρεμα έπως τρέμουν κι' αυτά στις εξετάσεις! Δεν θα το περιμένουν, δεν θα το φαντάζονται, και θα τους κάρημι πολύ φαιδρή εντύπωση. Προπάντων όμως θα μάθουν πως δεν έχουν καθόλου άδικο να φοβούνται στις εξετάσεις. Είναι τόσο ανθρώπινο αυτό το τρακ! Και να σας πω την αλήθεια; Δεν έκτιμω πολύ τους ανθρώπους που δεν τδχουν. Φτάνει βέβαια να μην τδχουν σε μεγάλο βαθμό, όπως μερικά κορίτσια που ξέρω. Κλάματα, πάλμοι, λιποθυμίες, αϊθέρες, κολώνιες... ε, αυτά είναι υπερβολικά...

Εδύτως, στις... εξετάσεις που έδωσα με την «'Ανιέζα», πήρα πολύ ικανοποιητικό βαθμό. Όλος ο κόσμος άρεσε το έργακι κι' όλες οι εφημερίδες, χωρίς εξαίρεση, έγραψαν επαινετικάτα. Είχα μ'α από τις μεγαλύτερες θεατρικές μου επιτυχίες, που σ' αυτή συνετέλεσε βέβαια η όραία σκηνοθεσία του κ. Σπύρου Μελά και το έξοχο παίξιμο της 'Αλίκης, του Νέζερ, του Μουσούρη κι' όλων των άλλων ήθοποιών. 'Όμως θα την είδατε κιόλα, γιατί δόθηκε, ως σήμερα που σας γράφω, και σε τρεις απογευματινές. Θα δοθη άκόμα και σε άλλες. Κι' είναι από τα έργα που μπορούν να τα βλέπουν και τα μεγαλύτερα τουλάχιστο παιδιά και να διασκεδάσουν.

Είναι καιρός τώρα που κάθομαι σε σκεπασμένο έπίνακα στο γραφείο μου. Έχω μπεστά μου ένα βιβλίο για να διαβάσω, όμως μου είναι αδύνατο. Δεν ξέρω τι με στενοχωρεί. Βλέπω έξω από το παράθυρο το φλογερό καλοκαιριάτικο ήλιο που κοιτάει να δώσει, να κατακλιμωρώσει με το άπλετο φως του, όλη τη φύση. Παντού γύρω αισθάνεται τη χαροκτηριστική εκείνη σιγή, την ανήσυχη ηρεμία, που συνηθως είναι πριν από τη θύελλα. Γύρω άπλώνονται όμαλά οι πεδιάδες, ολόξανθες. Κάτω στο βάθος η γαλανή θάλασσα φαίνεται τόσο ήσυχη, που λες πως έχει πηξει. Ούτε το μικρότερο κυματάκι δέ φαίνεται, δεν ά-

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΨΥΧΕΣ

Ώ ψυχή μου... κλάψε Το δειλινό διάβηκε, κι' η νύχτ' άπλάθησε γύρω στη φύση, άρμονική, σεληνόφωτη, γεμάτη άστέρια λαμπερά, γεμάτη ποιήση. Οπ' ένα άσρακι δέ σε τα φυλλάματα των δέντρων, κι' η θάλασσα, γαληνεμένη, άνατακλά μεθεστικά τις άναταύγειες του φεγγαριού. 'Ολ' άρμονικά... Ψυχή μου, δές πως είναι τώρα ήσυχη από μ'α ύπεραυτη άνακούφιση, πως άναπαύεται. Έδύχισμένη, γεμάτη άπ' τις καλές σου πράξεις, που λάμπουν σαν άστέρια, σαν τη σελήνη, τη βασίλισσα της νύχτας, και για σένα, σαν την αλήθεια. Το βαθύ σου δεν τον ταραζει τίποτα, κανέν' άγέρι, σαν πόνος, σαν άπογοήτευση, όπως συμβαίνει συχνά, κι' η αλήθεια άνατακλά, βαθειά μέσα σου και λάμπει σ'α διαμάντι. 'Α ψυχή μου. 'Ας ήσουν έτσι πάντα! Για δύτερη φορά, διάβηκε το δειλινό, κι' η νύχτ' άπλάθησε γύρω στη φύση, μαύρη, σκοτεινιασμένη, χωρίς φεγγάρι, χωρίς άστέρια, σαστή κόλαση. Ένας δαιμονισμένος άέρας χτυπά άλόπητα τα δέντρα και κάνει τη θάλασσα να σηκώνει πελώρια κι' άγρια τα κύματά της και να μουγγρίζει φοβηρό.

Βροχή, χαλάζι, πέφτουν, τσακίζουν, καταστρέφουν τη γή. Άστραπές λάμπουν που και που στο σκοτάδι, κι' οι κερανοί συμπληρώνουν τον κατακλυσμό. Ψυχή μου, δές, πως μοιάζεις τώρα, σαν μαύρη, άπ' την άμαρτία, μακριά άπ' την αλήθεια κι' άπ' τις καλές πράξεις, παραγμένη, χύνας μικρά δάκρυα μετάνοισης, που σε αδακάνουν και σε καταστρέφουν. Σε τί χάος είναι οριμένη! Πόση αντίθεση έχεις, με κείνη την άγνή, την ολόκληρη! Πόση άπόσταση σ'α χωρίζεις! Κλάψε όμως, ναί, κλάψε για αυτό, για να έξαγνιστής. 'Ας λάμψη η μεάνοια σου σαν ένας φωτεινός ήλιος, που με το φεγγαρόλαμά του να σβύση το βαθύ σκοτάδι της νύχτας. 'Ισπότης των Ρόδων

ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ ΠΑΙΔΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ Είναι καιρός τώρα που κάθομαι σε σκεπασμένο έπίνακα στο γραφείο μου. Έχω μπεστά μου ένα βιβλίο για να διαβάσω, όμως μου είναι αδύνατο. Δεν ξέρω τι με στενοχωρεί. Βλέπω έξω από το παράθυρο το φλογερό καλοκαιριάτικο ήλιο που κοιτάει να δώσει, να κατακλιμωρώσει με το άπλετο φως του, όλη τη φύση. Παντού γύρω αισθάνεται τη χαροκτηριστική εκείνη σιγή, την ανήσυχη ηρεμία, που συνηθως είναι πριν από τη θύελλα. Γύρω άπλώνονται όμαλά οι πεδιάδες, ολόξανθες. Κάτω στο βάθος η γαλανή θάλασσα φαίνεται τόσο ήσυχη, που λες πως έχει πηξει. Ούτε το μικρότερο κυματάκι δέ φαίνεται, δεν ά-

κούγεται ούτε το παραμικρό καλάθημα πουλιού. Έξαφνα όμως όλη αυτή την ήρεμία τη διαδέχονται οι ζωηρες φωνές και τα χαριτωμένα γέλια και πηδήματα των παιδιών της γειτονιάς. Κλείνω το βιβλίο και πλησιάζω στο παράθυρο. Παρακολούθω τους ζωηρούς μικρούληδες. Τι γέλια! Τι φωνές! Τι χαρά! Μου θυμίζουν τα παιδικά μου χρόνια, χωρίς να το θέλω καταλαβαίνω πως ο νους μου άρχίζει να πετά πίσω, σε κάποιου μακρονη έποχή. 'Όλες οι σκηνές της παιδικής μου ζωής βλέπω να περνούν μπροστά άπ' τα μάτια μου, σαν κινηματογραφική ταινία, τόσο γρήγορα, που δεν μπορώ καλά-καλά να τις θυμηθώ όλες. Χωρίς να καταλάβω βλέπω πως ο ήλιος έχει δύσει: το σούρουπο άρχινά. Έχει δύσει ο ήλιος, όπως και τα παιδιά εκείνα χρόνια, που δέ θάρθουν πίσω ποτέ. Κ' όσο γυρίζει ο χρόνος τόσο και ψεύθουν. Δεν περνά πολλή ώρα κι' ένα άπότομο κι' όξο κλάμα μ' αναγκάζει να κόψω τις σκέψεις μου. Ξαναβγαίνω στο παράθυρο. Κοιτάζω. Είν' ο μικρός Κωστάκης της γειτονιάς. Ήσμενος καταγής, με ματωμένο το ποδαράκι του, κλαίει, κλαίει άπαρηγόρητα. Σε λίγο τρεχάτη έρχεται η μαμιά. — Τι έχεις και κλαίς, παιδάκι μου, ποιος σε χτύπησε; να τον σκοτώσουμε, χρυσό μου. Και μέσα στην ζεστή άγκαλιά της μαμιάς, βλέπω άπ' το παράθυρό μου τον μικρό Κωστάκη ν' άπομακρύνεται σιγά-σιγά.

Κλείνω το παράθυρο κι' άνάβω το ηλεκτρικό. Πρέπει να διαβάσω. Άθριο έχουμε διαγωνισμό! Κι' όμως νομίζω πως άκόμα κάτι με στενοχωρεί. 'Η βραδυά άπόψε είναι τόσο βαρειά και το βιβλίο πού βαρδ στο χέρι μου. Προϊνό Κελάθημα

Η ΘΕΙΑ-ΜΟΥΡΑΟΥ Έτσι την έλεγαν στο χωριό μας. Την έβρανε όλοι, μικροί και μεγάλοι, με πιδ πολύ τα παιδιά. 'Αν και πέρασαν χρόνια από τότε, τη θυμάμαι σ'α να την είδα χτές. 'Ήταν γριά, ξεηντάρα, χωρίς δόντια, καρπούρα, κι' είχε και μουστάκι άραιό. Τάσπρα της μαλλιά δέ θυμάμαι ποτέ να τάχε χτενισμένα. Τάφινος έτσι έπέλεγα. 'Ήταν πολύ άσχημη, τόσο πολύ, που οι μαννάδες τη μεταχειριζόνταν για να φοβίζον τα μικρά παιδιά τους. — Μην κλαίς! κάθισες φρόνιμα γιατί θα φωνάξω τη θειά-Μουρού! Κι' εμείς πότε, παιδιά, κλαψάριμα πως θα όλα τα παιδιά, από το φόβο μας παύαμε το κλάμα και καθόμαστε ήσυχα, ταμιοιούδα. Το βλέμμα της είχε κάτι το άγριο, η φωνή της ήταν τροχιά. Μα είχε καλή καρδιά. Τι μ' αυτό; Μεις τότε δεν την έβραμε για καλή, δεν της δώσαμε ίσως και εδικαιες να δείξη την καλοσύνη της, γιατί μόλις τη βλέπαμε την άποφεύγαμε από φόβο, από άηδία, για την άσχημά της.

Όλοι την άποστρέφουμε και τη φοβόμαστε μάλιστα πιδ πολύ άπ' όλα τα παιδιά, ο Γιαννάκης. Πόσο τη φοβότανε! Άρκοιους ν' άκουση κανόμα της μόνο για να χαθή από μπρός σου. Πολλές φορές είχα έμπεταλλευθεί τον φόβο του αυτόν, και να πδς: — Συνηθίσαμε, εγώ κι' ο Γιαννάκης που είμαστε άχώριστοι από μικρά, ν' άγοράζουμε καρμέλες με τα ρεστά που θά μας έμεναν από τα ψώνια που κάναμε. Τις καρμέλες, έπειτα από το θέλημα, τις μοιράζαμε κ'α μ'α, μ'α γώ... 'Η μοιρασιά δεν προχωρούσε δίκαιη ως το τέλος, γιατί τότε με ψεύτικη τρομάρα φώναζε: «Νά η θειά Μουρού!» Κι' ο Γιαννάκης έξαφανιζόταν από μπρός μου ξεχνώντας τις καρμέλες, που τις έξαφανία άδες προτσθ έξαφανή και μ'α ζητήση το μερτικό του...

Με το φόβο αυτόν της θειάς-Μουρούς μεγαλώσαμε όλοι μας. Και σαν τελειώσαμε το Σχολαρχείο, ζήτησε άκόμη η θειά-Μουρού, όμι για να μας φοβίξη, άλλα για να φοβίζουμε μες οι μεγάλοι πιδ τα μικρά άδελφάκια μας. Τότες μόνο καταλάβαμε την άγασθή της ψυχής. Ποι' να φανταστοίμε μες, μικροί τότες, πως το άσχημο αυτό σώμα έκουβε την πιδ άκαθή καρδιά. Τότες μόνο καταλάβαμε την καλοσύνη της, γιατί, σαν μεγάλοι ποθήσαμε, την πλησιάσαμε και τη γνωρίσαμε καλύτερα. Πόσο είχαμε γελαστεί μικροί νομίζοντας την κακιά! Έγώ μάλιστα φροτσθα συχνά κλαίγοντας, το Χριστούλη μας, γιατί να την φέρη στον κόσμο για να μας «τομάξη»; Όλοι πιδ την άγαπήσαμε, τη βοηθήσαμε. 'Ήταν μόνη, φτωχιά, παντέρμη. Κι' ο Γιαννάκης, που είχε γίνει πιδ Ειάννης, δέ τη φοβότανε να την πλησιάξη και να της δίνη τα ρεστά από τα ψώνια που άλλοτε τα παιδίναμε καρμέλες. Από αυτή την άλλαγή του Ειάννη ο μόνος που βγήκε χαμένος ήμουνα εγώ, γιατί έτσι που δεν φοβότανε πιδ τη θειά-Μουρού, δεν φοροόσα να τον ξεγελάσω και να μείνω κείνος της χαροστακούλας με τις καρμέλες. Κόψιμ! Οι καρμέλες ήταν άκόμη και τότες η προτίμησή μου. Νυχτοπούλι

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ Το Μύθον της 'Αθήνας συναντά στο δρόμο τη μικρή Βαγγελιά, που είναι μαύρη σαν άραπάκι, και της λέει: — Πως είσαι, καυμένη Βαγγελιά, τόσο μαύρη; Κι' εκείνη άπαντά: — Και που να με δεις στην καλή μου μαυρίλα! (Γερονός) Η άρωσθη 'Αθήνα μονολογεί: — Άχ! γιατί δεν έρωγα που δταν ήμουν καλά, και να μην πινώ τώρα... (Γερονός) Ο θεός: — Δεν πρέπει να κλαίς, Τοτό, γιατί δταν θά μεγαλώσης, θα είσαι άσχημος. Ο Τοτός: — Έσύ λοιπόν, θεε, θά κλαιγες πολύ δταν ήσουν μικρός... Μελαχροινή Συριανοπούλα

Τὸ πρῶτιστον καθήκον τοῦ καλοῦ συνδρομητοῦ εἶναι ἡ ἐργασία ἀνανέωσης τῆς συνδρομῆς του

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 26οῦ Διαγωνισμοῦ Ἀσέων. Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τοῦτου εἶναι δεκταὶ μέχρι τῆς 13 Ὀκτωβρίου.

489. Λεξιγραφος
Μιά νότα κ' ἕνα ζῶο
Ὁ λύτης τὰ ἐνώνα
Καὶ κάθε ζῶο μὲ τοῦτο
Μπορεῖ νὰ τὸ κατακάνῃ
Παιδικαστρά

490. Συλλαβογράφος
Ἀρχίζω νὰ καίω στὸ πιάνο,
Μὰ μόλις δυὸ νότες προφτάνω,
Γιατὶ ἄξαφν' ἀκούω κοράνι
Νὰ κρῶξῃ — θυμῶνάς λιγάκι,
Γυρῶ καὶ βλέπω — τί χάλι! —
Γυρνῶ, ἀτρίχο, κάποιο κεφάλι.
Ἔστειλῃ

491. Μικτὸν
Ἄν ἀπὸ μιὰ τους σύλλαβῃ
Δυὸ κατοικίδια δώσουν,
Ἐνα πουλὶ ποὺ τρώγεται
Ἀκόπως θὰ σκαρῶσουν.
Ἄν τώρα τὸ πουλὶ αὐτὸ
Τὸ ἀναγραμματίσῃς,
Θὰ γίνῃ ἕνα τετραπόδο
Ποὺ τρώγεται ἐπίσης.
Κι' ἂν τὸ κεφάλι ἀλλάξῃ,
Τοῦ ζῶου αὐτοῦ κ' ὁ τόνος,
Ἐν' ἀποτέλεσμα θὰ βγῇ
Τοῦ κῆρου τοῦ χαϊμόνος.
Ἔγινες τῆς Ἑλευθερίας

492. Δίνυμα
Τὸ ἀροσνικὸ μου πιστικὸς
Ἀρχαίου βασιλεῖ πιστὸς
Μ' ἀνδρεία καὶ μὲ χάρη.
Τὸ θηλυκὸ μου μιὰ ζωηρή.
Πανόμορφη καὶ λυγερή
Γοργόνα μὲ καμάρι.
Ἔτω

- 493. Κρυπτογραφικὸν**
1284567 = Ἀρχαίος θεός
26237 = Ἀρχαίος βασιλεὺς
3237 = Ζῶον
4537 = Φυσικὸν ἐξόγκωμα
5317 = Ὀφις
6342637 = Μῆν
76267 = Ἀηστής
Λυδῆκαρτο

494. Στενογραφία ΤΑΒΜΣΚΙ
Διὰ τῶν γραμμάτων τούτων, βασθεῖποτε φράσις ἐπαναλαμβάνομένην, νὰ σχηματισθῇ ρητὸν τῆς Γραφῆς ἐξ ἑπτὰ λέξεων.
Τὰ γράμματα ἔχουν γραφεῖ καθ' ἑν τὰξιν προποσικωφανίζονται εἰς τὸ ρητὸν.
Περιπλεκῆς

495. Ἀπροσικτὸς ἐξ Ἀντιθέτων
Νὰ εὐρασκῶν ἀντίθετα τῶν κάτωθι λέξεων τοιαῦτα, ὅστε τάχικα τῶν ν' ἀποτελοῦν Πίνακτα:
καινός, καθήκμα, ἐγκρατής, περηγής, εὐφρογής, ἀσρος, οὐρία, ἀγροίς, ἀιλόνηγτος.
Πελοβότης

- 496-500. Ὁμοιόμορφα Ἑλληνοσύμφωνα.**
1. εἰα = ἔντομον.
2. εἰα = ἀρχ. βασιλεὺς.
3. εἰα = ὄφις.
4. εἰα = ἀστερισμός.
5. εἰα = ἀσιατ. κράτος.
Ἀντικτὸς Πελορηστής

501. Γρίφος
οφ οφ η η ο ο
οφ οφ ω η κλ το φως ο
οφ οφ η η ο ο
οφ η η ο ο
Πρωινὸν Καλάδημα

ΛΥΣΕΙΣ
τῶν Πνευμ. Ἀσκήσεων τοῦ φύλλου 22

294. Σερπῆλη (σὲ-μέλι). — 295. Θάμνος-ἀμνός. — 296. Κουφέλι-κουνέλι. — 297. Σόλα-άλας. — 298.

299. ΠΙΝΔΑΡΟΣ
("Ἴδας, Νίνος, δορά,
Ἀνανίας, Ρόδος, Ὀ-
ρος, Σάρος). — 300.
Στὴ λίμνη (Κω-
στή... ΠοΔΥ-
ΜΝΙΑ...). — 301.
Τὰ καθήματα μα-
θῆματα (ΤΑΠης, ἈΘΗναί, ΜΑΤθαίος
ΤΑΠ ἈΜΑλθσια, ΘΗΜΑκός, Ἀ-
ΑΘΗ ΤΑΛάνη). — 302. Τὰ ἐν οἴκῳ
ΜΑΤ μὴ ἐν δῆμῳ. — 303. Ἐγκρά-
ΑΜΑ ταια κρηπίς ἀρετῆς (ἐν κρηπί-
ΘΗΜ ἀκρη, π' εἰς ἀρε, τίς.) — 304-
ΑΤΑ 306, 1, Λέλια (le, lit, à). 2,
Κάποιος (capre, γ, osl. 3, Λούλα (loupe,
la). — 307. Amer-arme.

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἀπλὰ στοιχεῖα ἢ 6, τὸ ἐλάχιστον τίμημα. Πέραν τῶν 10 λέξεων 60 λεπτὰ ἢ λέξεις μὲ κατὰ δὲ στοιχεῖα ἢ 1 καὶ μὴ περὶ αἰσῶν ἢ 1, 50. Ὁ χωριστὸς στίχος ἢ 5. Οἱ μὴ συνδρομηταὶ πληρώνουν τὰ διπλά. Ἡ προληρωμὴ εἶναι ἀπαραιτήτως.

[AB'—390]

Ἐγκυκλοφόρησε τὸ 3-4 φύλλον τοῦ περιοδικοῦ τῆς «Χαρῶμενης Συντροφιάς» «ΜΑΚΕΔΟΝΟΠΟΛΙΣ».

[AB'—391]

ΑΣΤΡΟΝ ΤΗΣ ΕΥΤΥΧΙΑΣ
ΑΣΤΡΟΝ ΤΗΣ ΕΥΤΥΧΙΑΣ

[AB'—392]

Πρωτομπαϊναντὸς στὴν κίνηση ἀλληλογραφῆς, ἀνταλλάσσω κάρτες ἠθοποιῶν, τετραδιάκμα μὲ δλους-ες. Δ/σις: Σηλυβρίθην Δικηγέρον, Ἀέρσιαν διὰ:
Μελαχροινούλα

[AB'—393]

Ὡ, ποῦ εἶναι οἱ ἀποσχέσεις σου; Τόσο γρήγορα μὰς ἐσχάσες; — Χλόη, Ἐλισίς.

[AB'—394]

Λογοτεχνικὸς Διαγωνισμὸς ἀνεκδέχεται ποδὲ διαβάσαστε ἢ ἀποδαστε. Συμμετοχὴ τρίδοαχμος ἀντὶ χρημάτων στείλατε γραμματόσημα ἀσφράγιστα. Προθεσμία μηνιαία. Βραβεῖα δύο: 1ον) Βιβλίον Βέρν, χρυσόδετον, 2ον) Ἑλληνογαλλικὸν λεξικόν. Δ/σις: Γ. Γατόπουλον, Τιμολέοντος 32 Ἀθήνας, Μελεσιανοῦ καὶ Ἐρωθρόδωρη, περὶ μένω.

Γ. Γατόπουλος

[AB'—395]

Ὁ Φάουσι, ἐπειδὴ εἶναι στὴν ἐξαχθ, θὰ βγάλῃ τὰ ἀποτελέσματα τῶν Διαγωνισμῶν τοῦ θῆαν γυρῆας.

Γαργατωδῆς

[AB'—396]

Ἀνταλλάσσω τετραδιάκμα. Ἀπακτῶ ἀμέσως. Στείλατε νέαν Δ/σιν: Α. Κ., Ναυάρχου Μπίττου 68, Πειραιεύς. Λορένα, Χαραυγή, Μίκυ Μάουσι, Ἀστέρι τῆς Ἀθῆνῆς ἀκόμη; Μισέττυ

[AB'—397]
Ἀνταλλάσσω τετραδιάκμα καὶ ἀλληλογραφῶ μὲ κορίτσια 14 ἐτῶν καὶ κάτω. Δ/σις: Ἐλίανη Ἀλ. Κουτοσοδόντη, Σῦρον διὰ:
Μάνα Χάρι

[AB'—398]

Περιμένω ἀπὸ κάθε ἐγγενικῆ ψυχῆ ἕνα τετραδιάκμα. Ἀνταλλάσσω ἀκόμη καὶ τοπικά. Στείλατε στὴ Δ/σιν: Ἐμμινουήλ Κνιβάκιν, Σουσιεῖα Μπόλαρη, Χανιά Κρήτης.
Δικεφάλος Ἀστέος

[AB'—399]

ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ΕΣΠΕΡΑΝΤΟ»

Ἀποτέλεσμα Βου Διαγωνισμοῦ, ἀγράφων τοπίων: Βραβεύομε: 1, Ξανθοῦλα 2, Γιούλιη Ἀνθῆ 3, Σπίθα 4, Ἐνωσις Συνδρομητῶν Διαπλάσως 5, Γαρόβνια 6, Κλόη 7, Μπελίνα 8, Ἐξυπνο Κυπριωτάκι 9, Νίκη 10, Τρεῖς Συμματοφύλακες. Λοιποὶς εὐχαριστοῦμε.

3ος Διαγωνισμὸς ἀγράφων Γελοιογραφικῶν κερτῶν. Συμμετοχὴ τρίδοαχμοῦ. Προθεσμία δίμηνος. Δ/σις: Σόλων Χαλκίεπουλον (διὰ Ἐσπεράντο) Χανιά-Κρήτης. Περιμένομε ὑποσχετῆς ἀπ' εἰς δλους-ες, ἐξῆρα ἀπὸ Συλλόγους. Τὰ 10 βραβεῖα θὰ δωθῶν ἀνωκαρθετως.

[AB' 400]

Ἡ «ΕΣΠΕΡΑΝΤΟ» εὐχεται στὸν πρόσδρο τῆς Ἐργάνη ἀναχωρήσαντα εἰς Ἀθήνας δι' ἀνωτέρας σπουδῆς, κάθε ἐπιτυχία.

Κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως, τοῦ ἀπογέμεται ὁ τίτλος τοῦ Ἐπιτίμου Προέδρου, λόγω τῶν μεγάλων διηρησιῶν τὰς ὁποίας προσέφερε εἰς τὸν σύλλογον.

[AB'—401]

ΓΑΡΔΕΝΙΑ, Στὸ γόρτασμά σου, στέλνω γιὰ εὐχῆς ἕνα μπουκέτο ἀπὸ ἀγνῆς Γαρδένιας. Ἀνθοοιμένη Τριανταφυλλία (Βάτραχος)

[AB'—402]

Υποστηρίξατε τὸν διαγωνισμὸ τῆς AB'—396) ποὺ παρατίθεται ἐπὶ μῆνα.

ΠΙΡΙΠΛΟΤΑΚΙ

[AB'—403]

Ἀγαπημένη μου Γαρδένια, στὴ γιορτοῦλα σου εὐχομαι χρόνια πολλὰ καὶ τὴν εὐτυχία γιὰ πάντα νὰ ἔχῃς συντροφία.
Ἐδίθ

*****

ΤΟΜΟΙ
ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΗΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τῆς Α' Περιόδου (1879 — 1898) ἀπὸ τοῦς ἐκδοθέντας 24 τόμους ὑπάρχον ἀκόμη μόνον οἱ ἐξῆς τρεῖς: 7ος, 14ος, καὶ 18ος. Ἐκαστος τόμος δεχ. 25, ταχυδρομικῶς δὲ ἀποστελλόμενος δεχ. 28, 50 διὰ τὸ Ἐσωτερικόν καὶ δεχ. 35 διὰ τὸ Ἐξωτερικόν.

Τῆς Β' Περιόδου (1894—1898), ὑπάρχουν ὅλοι οἱ ἐκδοθέντες τόμοι, 38 ἐν ὄλῳ. Ἐκ τούτων, οἱ μὲν Τόμοι τῶν ἐτῶν 1894—1928 τιμῶνται ἕκαστος ἀρραφος δρ. 80 καὶ ραμμένος δρ. 85. Οἱ δὲ Τόμοι τοῦ 1929, 1930 καὶ 1931 τιμῶνται ἕκαστος ἀρραφος δρ. 110 καὶ ραμμένος δρ. 115.

Ταχυδρομικὰ τέλη ἕκαστου τόμου προσθετέα εἰς τὰς ἄνω τιμὰς: Διὰ τὸ Ἐσωτερικόν δεχ. 5 ὁ ἀρραφος καὶ δεχ. 15 ὁ ραμμένος, διὰ δὲ τὸ Ἐξωτερικόν δεχ. 23 εἶτε ἀρραφος εἶτε ραμμένος.

*****